

som ikke havde Rjoretøier, nogen Uret, idet han meente, at de kun vilde komme til at udrede et Pengebeløb, som vilde svare til det Naturalarbeides Værdi, der ifølge Fordelingen efter Hartkorn vilde tilfalde dem, men, idet den ærede Ordfører har anstillet en saadan Betragtning, har han overseet, at, naar Sogneforstanderskabet foretrækker Naturalarbeidet, stæer dette kun, fordi man anseer det for en Fordeel for de vedkommende Hartkornsbrugere at kunne yde Arbeide in natura. Dette kan i mange Tilfælde, af Hensyn til Nærstiden og Sligt, være dem meget mere beleiligt og tiltalende end at skulle udrede Pengeværbi for Arbeidet, men naar man giver de større Hartkornsbrugere Afgang til at kunne præstere deres Andeel af Arbeidet in natura, synes det mig ubilligt, at man afflærer de mindre Hartkornsbrugere fra den samme Fordeel.

Sage: Deri kan jeg virkelig ikke give den ærede Minister Ret, at det er et Indgreb i eller en Formindskelse af Sogneforstanderskabets Myndighed, at Sogneforstanderskabet er bundet ved sin egen Plan, hvormod det kan være et Indgreb deri, at det nu deler Myndigheden med Politimesteren. Jeg har f. Ex. albrig hørt, at det er et Indgreb i Rigsdagens Frihed, at den er bunden ved den Beslutning, den tager for et Aar. Sogneforstanderskabets Frihed og Myndighed bestaaer deri, at det lægger en Plan, og den staaer fast; den sendes dernæst til Amdraadet til Esterretning; det kan selvstændigt ikke og bør heller ikke kunne gjøre Forandring deri under almindelige Forhold. Det er ikke blot for Sogneforstanderskabet, at Planen lægges; dette stæer ikke for Sogneforstanderskabets, men for Befolkningens Styld, og den har Ret til at forlange, at en saadan Plan, naar den er lagt, skal gennemføres, og ikke i Aarets Løb vilkaarligt kan forandres af Sogneforstanderskabet.

Indenrigsministeren: Befolkningen har efter min Opfattelse Ret til at fordre, at Veiene ere i god Stand, men den har ikke Ret til at fordre, at de skulle bringes i god Stand paa den ene eller den anden Maade. Jeg har ikke sagt, at Bettagelsen

af dette Endringsforslag betingede en Formindskelse i den Frihed, som Sogneforstanderskabet nu har, jeg har kun sagt, at det vilde medføre en Formindskelse af den Frihed, som Lovudkastet vilde give Sogneforstanderskabet, og deri troer jeg, det ærede Medlem vil give mig Ret.

Sage: Feilen er netop, at Lovudkastet aldeles ikke sætter nogen brugbar Grænse for Forsømmelse eller nogen Bestemmelse om Tilshyret.

Ordføreren: Jeg vil blot ligeoverfor det ærede Medlem for Skanderborg Amds 2den Valgkreds (R. Jensen) bemærke, at jeg ikke troer, at det Hensyn, som kan have bevæget Sogneforstanderskabet til at vælge Naturalarbeide fremfor at lade Veiarbeidet udføre ved Entreprise, umiddelbart lader sig oversføre paa den Enkelte. Det kan ganske vist være Tilfældet, at det for Sogneforstanderskabet kan stille sig som noget langt Befosteligere og forbundet med særegne Vansteligheder at faae Arbeidet udført ved Entreprise, hvormod det for den Enkelte ganske vist ikke med Nødvendighed behøver at stille sig saaledes, at det i og for sig er en større Byrde at yde et saadant Pengebidrag end at svare Arbeidet in natura.

Solstein: Jeg vil kun dertil tillade mig at bemærke, at Forskjellen mellem Udførelsen af Naturalarbeide og Bortlicitation af Veiarbeide i det Væsentlige nu bestaaer deri, at i det ene Tilfælde bære Alle, hvad enten de have et stort eller et lille Hartkorn, Byrden, repareret efter Penge paa Hartkornet, men, udføres det ved Naturalarbeide, bærer det store Hartkorn væsentligst Byrden, medens det lille er frit. Deri kan just Friestelsen ligge for dem, der have det store Hartkorn, til stundom at forlade Naturalveiarbeidet og virke for, at Arbeidet bliver udført ved Licitation, thi saa bliver Byrden baaren af Alle, enten de have det store eller det lille Hartkorn. Denne Forskjel forsvinder ved at indføre en Forandring som den her foreslaaede, idet saa de, der have det lille Hartkorn, komme til at bære en tilsvarende Byrde, medens de, der have det store Hartkorn, slippe for at udføre Naturalarbeidet.